

F. t. beslutn. vedr. Naturplan Danmark

På nogle områder går udviklingen for Danmarks natur fremad. Det gælder således for rådyr, kronstyr, oddere, sæler, gæs, skarver og de fleste rovfugle. Desuden er der sket en mærkbar forbedring af vand- og naturkvaliteten i danske vandløb. Disse positive udviklingstendenser skyldes bl.a. bedre jagtpolitik, oprettelse af reservater og en målrettet indsats mod vandløbsforurening gennem mere end tre årtier.

På trods af disse positive udviklingstendenser er den generelle udvikling for Danmarks natur fortsat negativ. Havnaturen er i krise på grund af næringsstofforurening og et ikkebæredygtigt fiskeri. Den vilde danske flora er i krise på grund af manglende naturpleje og fortsat stor tilførsel af næringsstoffer. Sommerfugle er i generel tilbagegang, engfugle er i generel tilbagegang og kvaliteten af de naturligt næringsfattige naturtyper som heder, overdrev, enge og moser er generelt faldende.

Naturens tilstand er blandt andet dokumenteret i følgende tre rapporter fra Danmarks Miljøundersøgelser, der dog primært retter fokus mod de Natura 2000-områder, som Danmark er forpligtet til at overvåge og sikre ifølge EF-habitatdirektivet: »Terrestriske Naturtyper 2006. NOVANA, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet (Faglig rapport fra DMU nr. 643)«; »Vandmiljø og Natur 2006. NOVANA, Tilstand og udvikling – faglig sammenfatning, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet (Faglig rapport fra DMU nr. 646)« og »Kvælstofbelastning af naturområder i Østjylland. Opgørelse for udvalgte Natura 2000-områder. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. (Faglig rapport fra DMU nr. 673)«.

I rapporten »Terrestriske Naturtyper 2006. NOVANA. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet (Faglig rapport fra DMU nr. 643)« side 66 konkluderes følgende:

»Tilgroning synes ikke at være et problem på strandenge, men strandengene er påvirket af invasive arter og visse steder tilsyneladende også af jordbehandling og eutrofiering.

Alle klitnaturtyper er påvirket af invasive arter, og sammen med eutrofieringsindikatorerne viser det, at den naturlige artssammensætning på klitterne er under pres.

Hederne er kraftigt kvælstofpåvirkede, dækningen med græsser er meget høj, og der er især på våd hede en betydelig tilgroning med invasive vedplanter. Til sammen viser indikatorerne, at hedernes artssammensætning er meget påvirket.

Overdrevene er meget kvælstofpåvirkede, med mange invasive arter og en høj tilgroningsgrad.

De ferske enge er påvirket af tilgroning med vedplanter, og artssammensætningen er præget af næringsstofbelastning og anden landbrugsmæssig påvirkning. Fundet af invasive arter på især de ekstensivt overvågede stationer peger på, at den naturlige artssammensætning er under pres.

De sure moser er meget næringsstofpåvirkede. Specielt højmoserne er påvirket af hydrologiske ændringer og tilgroning med bl.a. dunbirk. Forekomsten af invasive arter viser, at den naturlige artssammensætning er meget påvirket.

De kalkrige mosers artssammensætning og kvælstofindholdet i vand og mosser viser, at disse naturtyper er påvirket af eutrofiering. Moserne er påvirket af invasive arter, og på nogle lokaliteter er tilgroning med vedplanter et problem.

Fokuspunktet om invasive arter konkluderer, at invasive arter udgør en væsentlig trussel for hovedparten af de lysåbne naturtyper.«

Konklusionen betyder på godt dansk: Naturens kvalitet er under massivt pres pga. næringsstoffiltførsel, manglende naturpleje og invasive arter.

I rapporten »Vandmiljø og Natur 2006. NOVANA. Tilstand og udvikling – faglig sammenfatning. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet (Faglig rapport fra DMU nr. 646)« side 11 konkluderes følgende:

»Resultaterne af overvågningen i 2006 viser massiv forekomst af blåtop på bekostning af klokkelyst og andre dværgbuske, hvilket betyder, at den våde hede er under kraftig forandring. På den tørre hede fortrænger bølget bunke mange steder de karakteristiske dværgbuske. Disse forandringer på hederne skyldes formentlig eutrofiering. Denne konklusion understøttes af data for kvælstofindholdet i plantematerialet. Indholdet af kvælstof i tørvemos på højmoser og hængesæk indikerer også en eutrofieringspåvirkning hér, og indholdet af nitrat i vand tyder på nogen nedbrydning af tørv. Tilsvarende er der tydelige indikationer af eutrofiering på klitterne og de kalkrige moser.

Det vurderes, at strandengene og grå/grøn klit ikke er truet af tilgroning med vedplanter, hvorimod tilgroning kan være et problem på klitlavninger og enebærklit. Hederne (især våd hede), tidvis våde enge og overdrevene er mange steder præget af tilgroning med vedplanter, som sammen med forekomst af invasive arter sætter den karakteristiske artssammensætning under pres. For alle tre typer af kalkrige moser tyder data på, at invasive arter er et problem på cirka halvdelen af stationerne, og tilgroning på nogle stationer.

Der forekommer invasive arter på knap halvdelen af stationerne på strandengene, hvilket påvirker stran-